

Obrazložitev Akta o spremembah in dopolnitvah Akta o metodologiji za obračunavanje omrežnine za prenosni sistem zemeljskega plina

Agencija za energijo (v nadaljevanju agencija) je na podlagi drugega odstavka 256. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 17/14 in 81/15) zadolžena za izdajo Akta o metodologiji za obračunavanje omrežnine za prenosni sistem zemeljskega plina (v nadaljevanju akt).

Akt določa tarife in tarifne elemente omrežnine, storitve, ki jih lahko operater prenosnega sistema zemeljskega plina poleg omrežnine zaračunava uporabnikom sistema v okviru izvajanja gospodarske javne službe dejavnost operaterja prenosnega sistema, način izračuna omrežnin in način zaračunavanja omrežnine in ostalih storitev. Operater prenosnega sistema na podlagi akta določi tarifne postavke omrežnine in jih objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Uredba Komisije (EU) 2017/460 z dne 16. marca 2017 o oblikovanju kodeksa omrežja o usklajenih tarifnih strukturah za plin (UL L, št. 72 z dne 17. marca 2017, v nadaljevanju Uredba 2017/460), ki je začela veljati 6. aprila 2017, oblikuje kodeks plinskih omrežij, s katerim se določajo pravila o usklajenih tarifnih strukturah za plin, vključno s pravili o uporabi metodologije referenčnih cen, ustreznih zahtevah za posvetovanje in objavo ter izračunu pridržanih cen za standardne produkte zmogljivosti.

Ne glede na to, da je Uredba 2017/460 začela veljati 6. aprila 2017, se posamezne določbe začnejo uporabljati 1. oktobra 2017 oziroma 31. maja 2019. Z 31. majem 2019 se začnejo uporabljati določbe poglavij Uredbe 2017/460, ki urejajo metodologijo referenčnih cen, pridržanih cen ter uskladitve prihodkov. Zato bo morala agencija v letu 2019 pripraviti novo metodologijo za obračunavanje omrežnine za prenosni sistem zemeljskega plina, ki bo usklajena z načeli določanja tarifnih postavk omrežnine iz Uredbe 2017/460.

Posamezne vsebine metodologije za obračunavanje omrežnine in tarifne postavke omrežnine za tarifna obdobja, ki sledijo letu 2019, se bodo lahko določile šele po izvedenih posvetovanjih iz 26. in 28. člena Uredbe 2017/460 ter po odločitvah agencije in ACER-ja. Agencija predvideva, da bo na podlagi izvedenih aktivnosti treba spremeniti metodologijo v delih, ki se nanašajo na multiplikatorje oz. faktorje za določitev cen kratkoročnih storitev, ter v delu določitve tarifnih postavk omrežnine, ki se nanašajo na prekinljive storitve. Zaradi dejstva da se nekatere določbe Uredbe 2017/460 nanašajo le na povezovalne točke, druge določbe pa na vse vstopne in izstopne točke, bo treba metodologijo za obračunavanje omrežnine posodobiti tudi s tega vidika. Spremembe, ki jih bo morala agencija vključiti v metodologijo za obračunavanje omrežnine za tarifna obdobja, ki sledijo letu 2019, bodo vplivale tudi na določitev posameznih tarifnih postavk omrežnine, ki jih določi operater prenosnega sistema na podlagi metodologije za določitev regulativnega okvira in metodologije za obračunavanje omrežnine. Zato je bila sprejeta odločitev, da traja naslednji regulativni okvir le eno leto (od 1. januarja do 31. decembra 2019), in tako operater prenosnega sistema določi regulativni okvir in tarifne postavke omrežnine le za leto 2019, po končanem posvetovanju in drugih aktivnostih iz 26. in 28. člena Uredbe 2017/460 pa se določijo tarifne postavke omrežnine na podlagi nove metodologije za obračunavanje omrežnine.

Glede na dejstvo, da bodo v letu 2019 potrebne spremembe, ki bodo zahtevale večje spremembe metodologije za obračunavanje omrežnine, osnutek sprememb in dopolnitev akta predstavlja le spremembe, ki so potrebne za učinkovito obračunavanje omrežnine za prenosni sistem za naslednje regulativno obdobje enega leta.

Glavne spremembe in dopolnitve, ki so vključene v osnutek akta glede na veljavni akt, so:

- vključitev novih definicij;
- uskladitev trajanja regulativnega obdobja s prehodno določbo akta, ki ureja določitev regulativnega okvira;
- opredelitev načina določitve tarifnih postavk omrežnine za razširitevno zmogljivost;
- določitev načina obračunavanja omrežnine, če se na izstopni točki preda plin obnovljivega izvora;
- določitev načina obračunavanja omrežnine, če se na izstopni točki znotraj RS preda plin za javno dostopna oskrbovalna mesta za stisnjen zemeljski plin (v nadaljevanju SZP), in
- določitev načina obračunavanja omrežnine v izrednih razmerah.

V povezavi s spremembo načina obračunavanja omrežnine za izstopne točke, na katerih se odjema zemeljski plin z vključenim deležem biometana in sintetičnega metana, je odjemalec upravičen do obračuna nižjega zneska za zmogljivost na izstopni točki glede na delež prenesenega plina obnovljivega izvora v zemeljskem plinu in ob pogoju, da razpolaga z ustreznim potrdilom o izvoru plina. Ukrep zmanjšuje ovire pri vključevanju proizvodnih virov obnovljivega izvora ter sledi ciljem zagotavljanja učinkovitosti sistemov in okoljsko trajnostnega razvoja trga z zemeljskim plinom. S tem se spodbuja vstop novih udeležencev na trg, kot so proizvajalci biometana in sintetičnega metana obnovljivega izvora, ter sledi ciljem dolgoročne ohranitve plinskih sistemov s postopnim prehodom na uporabo obnovljivih virov v omrežju.

Za nove priključitve javno dostopnih oskrbovalnih mest za SZP je začasno uvedena spodbuda v obliki obračuna nižjega zneska za zmogljivost na izstopni točki znotraj RS. Uporaba SZP kot alternativnega goriva v prometu predstavlja potencial priključitve novih uporabnikov na prenosni sistem, ki bodo z zakupom novih zmogljivosti pripomogli k večji uporabi prenosnega sistema in posledično nižjim tarifnim postavkam omrežnine. Tudi ta novost sledi temeljnim ciljem delovanja agencije z namenom spodbujanja konkurenčnega, zanesljivega in okoljsko trajnostnega trga z zemeljskim plinom, učinkovitega odpiranja trga za vse odjemalce in dobavitelje, razvoja konkurenčnih in pravilno delujočih regionalnih trgov z zemeljskim plinom, odprave omejitev pri trgovanju z zemeljskim plinom ter stroškovno učinkovitega razvoja varnih, zanesljivih in učinkovitih sistemov.

Osnutek akta vzpostavlja način obračuna omrežnine za obdobje razglašanih izrednih razmer skladno z Uredbo 2017/1938 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom, ko lahko pride do situacije, da morajo uporabniki sistema zaradi omejitev uporabe že zakupljenih zmogljivosti zakupiti alternativne povezovalne točke. V takšnem primeru so uporabniki sistema upravičeni do povračila že zakupljenega zneska omrežnine za zakup zmogljivosti na alternativni povezovalni točki.

V Mariboru, 1. februarja 2018